M. Michaelis Mæſtlini
Gœppingenſis, in Tubingenſi
Academia Mathematici

DEFENSIO ALTERIVS SVI EXAMINIS, QVO EX IPSIS FVNDAMENTIS DEMONSTRAVERAT, QVOD Gregorianum Nouum Kalendarium omnibus ſuis partibus, quibus quàm rectiſsimè reformatum vel eſſe debebat, vel eſſe putatur, totum ſit vitioſum.

ADVERSVS

CVIVSDAM ANTONII POSSEVINI
Ieſuitæ ineptiſsimas eluſiones, quibus ipſe dum Examen illud extenuat, & calumnijs carpit, non ſolùm imperitiam & vanitatem ſuam prodit, verum etiam (licet inuitus, & non cogitans) Nouam Gregorianam Kalendarij emendationem magis confundit, & funditus euertit.

TVBINGÆ,
Apud Georgium Gruppenbachium,
M. D. LXXXVIII.

RESPONSIO AD INEPTISSIMAS CALVMNIAS CVIVSDAM ANTONII POSSEVINI IESVITAE,

quibus ipſe nouum Gregorianum Kalendarium, contra M. Michaelis Mæſtlini Examen, aduerſus idem Kalendarium editum, fulcire conatur.

BIENNIVM EST ELAPSVM, QVO *Alterum meum Aſtronomicum Examen Noui Gregoriani Kalendarij publicaui, quo, omiſſis omnibus alijs Quæſtionibus & Diſputationibus, receptionem eius impedire valentibus, vnicum illud, & quidem præ reliquis primarium & fundamentale Pontificiorum argumentum diſcuſſi, dicentium: Quòd nouum Gregorianum Kalendarium tanta perfectione ſit reformatum & abſolutum, vt in eo omnes veteris Kalendarij, multiplici imperfectione laborantis, errores non modò ſint ſublati, ſed etiam futuro tempori tanta prouidentia proſpectum, vt calculus ipſius nullo vnquam ſeculo, vſq; in* PERPETVVM, *vlli mutationi obnoxius ſit futurus. Illo igitur meo Examine ego ex ipſis fontibus, ex quibus tota hæc quæſtio deſumenda & decidenda eſt, demonſtraui, Nouum iſtud Gregorianum Kalendarium hac commendatione nequaquam eſſe dignum: Ipſum enim omnibus & ſingulis ijs partibus, quibus quàm rectiſſimè reformatum vel eſſe debebat, vel eſſe putatur, innumeris modis tàm vitioſum deprehendi, vt nihil quicquam in vllo Kalendario reprehendendum occurrere poſſit, in quo hoc Gregorianũ non etiam deficiat. Quam ob cauſam ipſum potiùs* COLLVVIES OMNIVM ERRORVM, *quàm Reformatio dicendum erat, proptereà quòd in ipſum, velut in ſentinam, omnes omnium Kalendariorum errores turmatim confluunt. Inde certitudine Aſtronomicarum rationum fretus & ſtipatus, vniuerſos Mathematicos, qui vel primum confecerunt Kalendarium iſtud, vel hactenus defenderunt, audacter ad reſpondendum prouocare non ſum veritus, &c.*

Examine Mæſtlini refutatur primariũ Argumentum, quod Pontificij pro noui kalendarij defenſione vrgent.

Quod meum Examen ſimul atq; in publicum exijt, ſicut Pontificijs, præſertim quibus Nouum *Kalendarium arridebat, inexpectatiſſimum fuit: certò*

Pontificij minantur reſponſum, ſed nemo ipſorum id præſtat.

enim ſibi perſuaſerant, nouam iſtam ſuam creaturam nullius labis inſimulari, nedum conuinci poſſe: ita illi ipſi præcoci cenſura miris modis me apud ſeſe exagitare cœperunt, quaſi ego ſolus, præ doctiſſimis & celeberrimis neſcio quibus Mathematicis, noui veſtri Kalendarij Authoribus & Approbatoribus, mihi ceu ſolus ſapere videri velim. Hinc ipſi ſibi omnino promiſerunt, mihiq́ minati ſunt, meas illas demonſtrationes pro dignitate exceptas, & ex ipſis fundamentis, ad quæ ego (ipſorum iudicio) indoctè prouocauerim, ſolidè refutatas iri. Sed quid fit? Tantum inuictæ veritatis robur eſt, vt iſtorum hominum vocibus, ceu imbellium canicularum latratu, non modò non ſuccumbat, ſed etiam vltrò aliquem, qui paribus viribus congrediatur, prouocet, & prodeuntem cum deſiderio expectet. Sic ergo dicti mei Examinis refutationem nequaquam pauidus, ſed forti animo expecto. Verùm nihil huius toto hoc biennio video, vnico ſcripto cuiusdam Ieſuitæ Antonij Poſſeuini excepto, eoq́, vt mox demonſtrabo, longè ineptiſſimo. Anni quidem ſpacium elapſum eſt, quo ex quorundam relatione accepi: eſſe alicubi nonnullos, qui Refutationem aliquam non modò meditati ſint, ſed iam tum prælo typis excudendam commiſerint: At nec illa toto hoc tempore, diligenti etiam habita inquiſitione, ad me defertur. Iſti ergo dum moras moris nectendo prodire in lucem ſubterfugiunt, tacitè teſtantur, ſe in conſcientia ſua conuictos veritati refragari non poſſe. Nam niſi malam fouerent cauſam, cur ex tot ipſorum peritiſſimis, ſapientiſſimis, & eruditiſſimis totius orbis Chriſtiani Mathematicis (ſicut Buſæus Ieſuita Moguntinus theſi 170. Diſputationis ſuæ iactanter refert) vel (ſi modò Papa Gregorius XIII. in bulla verū dicit) ex harum rerum peritiſſimis, quos ipſe Papa longè antè ex primarijs Chriſtiani orbis nationibus delegerat, & qui multum temporis & diligentiæ ad eam lucubrationem corrigendi Kalendarij adhibuerunt, ne vnicus prodit, qui noui Kalendarij rationes explicet, eiusq́ cauſam ſeriò agat. Sed tàm cæteri, quàm etiam ij, quos ego illo meo ſcripto vel obliquè vel nominatim prouocando citaui, tacent. Quin imò ex fide dignis hominibus accepi, quòd etiam ille Mathematicus, quem pag. 2. mei Examinis perſtrinxi, veritate victus in meam conceſſerit ſententiam. Hoc idem ab alijs quibusdam fieri audio, qui licet Pontificiæ Religioni ſint addicti, apertè tamen confitentur, quòd illius mei Scripti demonſtrationes à nemine, quicunq́ ſit, & quantuſcunq́ ipſe ſibi videatur Mathematicus, refutari poſſint. Addo & illud. Per fide dignos itidem mihi nunciatum eſt: Quendam neſcio quæ magis aduerſus meam perſonam quàm ſcriptum, corraſiſſe, ſed ea, vt futilia & publicatione indigniſſima, eſſe ſuperiorum authoritate ſuppreſſa.

Quidā tacendo, quidam aptè ꝓfitendo, quidā futilia ſcribendo, (q̃ ne publicarentur ſuppreſſa ſunt) confitentur, nouū kalendariū eſſe vitioſum.

Quare mei illius Examinis demonſtrationes immota adhuc ſtant nec inſul-

inſultibus iſtorum langueſcunt: Contrà verò nouum Kalendarium in omnibus ſuis partibus totum manet imperfectum, mendoſum, vitioſum. Quod cum ſit, quo quæſo nouitatis amore, ſeu potiùs furoris œſtro faſcinati vel agitati Pontificiorum tàm Mathematici, quàm alij, pergunt iſtud ſuum vitioſiſsimum Kalendarium toti orbi, ſub falſiſsimo exquiſitiſsimæ & perfectiſsimæ Reformationis nomine tàm magnificè commendare, vrgere, & obtudere? An hoc non eſt data opera totum Chriſtianum orbem ludere, & ceu ſeruum pecus tyrannicè ſubiugare atq; peſſundare?

Hic verò mihi quidam Antonius Poſſeuinus Ieſuita prætereundus non eſt, qui alijs tacentibus (forſan reliquorum prodromus vel potius emiſſarius) erupit, & pro ſuo nouo Kalendario ſtare, meumq; illud alterum Examen & allatrare & arrodere conatus eſt. Liber eius prodijt quidem ante annum, ex officina Birckmannica, in fol. Ego tamen eum (quod vehementer mihi dolet) maturiùs, quàm in fine Autumni anni præteriti 1587. nec mihi comparare, nec eius copiam habere potui. Quoniam autem nihil, quod ad rem faciat, in medium fert, ego eum indigiſsimum reſponſione iudicaſſem, niſi ſimul egregium ageret calumniatorem, qui rectè ac dextrè dicta peruerſè & nequiter deprauat, & hac ſua verſutia rerum Mathematicarum ignaris fraudulenter fucum facit, ne & ipſi veritate cognita, nouum iſtum ipſorum fœtum odiſſe incipiant. Ideo hîc malitioſa eius impoſtura, mihi ſunt detegendæ, & larua ipſi detrahenda, vt palàm fiat, quàm doloſè, quod refutatu ſibi impoſsibile videt, deprauando & calumniando, eludat, ne agnitæ veritati teſtimonium dare cogatur. Sed hæc ex ipſius Poſſeuini verbis magis fient conſpicua.

Mæſtlini Examē Ieſuita quidā Antonius Poſſeuinus, conatur arrodere.

Antonius Poſſeuinus in Libro, qui ipſi inſcribitur: MOSCOVIA, Et alia opera, de ſtatu huius ſeculi, aduerſus Catholicæ Eccleſiæ hoſtes: *Et, in eius libri eo opere, quod eſt:* De Notis diuini verbi, & Apoſtolicæ Eccleſiæ fide & facie, aduerſus reſponſum Dauidis Chytræi: Sectione IIII. de Anni & Paſchæ emendatione, Cap. X. *pag. 223. ſic ſcribit.*

Quendam Michaelem Mæſtlinum, qui ſe ſcribit Mathematicum Tubingenſem dum nouiſſimè conatus eſt altero (vt vocat) examine à ſe edito Kalendarium emendatum carpere, non ſolùm imperitiam, & vanitatem ſuam prodidiſſe, verum etiam (licet inuitum, ac non cogitantem) magis confirmaſſe Gregorianam emendationem.

CAPVT X.

ET denique cuiuſdam hæretici Michaëlis Mæſtlini, qui ſe Tubingenſem Mathematicum ſcribit, erupit nouiſsimum examẽ, quo Gregorianum Kalendarium conatur euertere. Contra quem quoniam ijdem, de quibus ſupra locuti ſumus, abunde reſponderunt, hoc vnicum ſatis fuerit dicere. Nempe glorioſam illam inſcriptionem, qua vniuerſos prouocat ad reſpondendum, niſi (inquit) velint haberi impoſtores, aut Imperij turbatores, ſatis oſtendere hominis ventoſum ingenium, ac proinde in eius ſcripti receſſu multò minùs eſſe, quàm fronte promittat. Nam vt plæraque in eo ſunt putida, certè cùm fateatur, tabulas tam Alphonſinas quàm Prutenicas exactè cum cœlo non congruere, cur idem de æquinoctiali termino non dubitabitur, an ſit exactiſsimus, quem exorbitatione ſua opponit medio loco in 21. Martij ex auctoritate Nicæni Concilij affixo? Veruntamen & eo conatu comprobat ipſomet calculo Aſtronomico 21. diem permanere intermedium inter vtrãque exorbitationem, verſus 19. & 24. dies Martij. Quamobrem Gregorianum computum aſtruit magis, quàm negat, confirmat quàm infirmat, ac veriorem illam eſſe omnibus alijs notationem annorum ciuilium inuitus etiam fatetur. *Hactenus Poſſeuinus.*

QVID quaſo his Poſſeuini verbis impudentius, quem in re manifeſtiſſima tàm audacter vanum eſſe non pudet? Sed qui malã ſtudet defendere cauſam, eum oportet perfricta, ſeu potiùs abiecta omni fronte audacter calumniari, nam ſemper aliquid hæret, ſemper inueniuntur, qui aduerſæ partis rationes aut neſciunt, aut neſcire volunt, aut oderunt. Quare ab iſto Poſſeuino diſcas, quicunq; quæ rectè dicta te mordent, in alienum ſenſum detorquere voles.

Quoniam autem contraria iuxta ſe poſita magis eluceſcunt, neceſſitas poſtulat, vt paulò accuratiùs has Poſſeuini calumnias examinem.

Quam Religionem Mæſtlinus profiteatur.

Et denique cuiuſdam hæretici Michaelis Mæſtlini) HAERETICVM *me dicit. Verùm hæc hominis Ieſuiticæ ſectæ vox me non mordet, loquitur enim ſecundùm ſtylum Romanæ curiæ, quæ omnes, Catholicæ (vt vocant) h. e. Pontificiæ Eccleſiæ non ſeruientes, vt hæreticos proſcribit. Pari modo alius quidam Ieſuita in priuata quadam epiſtola me perſtringens, ſcribit:*

Se ra-

Se rationes Mæſtlini vbiquitarij refutare velle, &c. At ego contrà lætor, Deoq́ ardẽtibus ſuſpicijs gratias ago, quòd me dignatus eſt eius cœtus & Eccleſiæ fieri membrum, in qua verbum ipſius purum, & ab omni fece humanarum vel traditionum vel argutiarum repurgatum, ſonat: quæ ſuper fundamentum Prophetarum & Apoſtolorum, cuius lapis angularis eſt Chriſtus, extructa eſt: In qua didici ad Patrem accedere per vnicum mediatorẽ Ieſum Chriſtum: & quòd mihi gratis, propter ipſius meritum, per fidem condonentur peccata, atq́ vita æterna me expectet. Et cùm Gratia Patris ſit parata, Redemptionisq́ Lytron in Chriſto certum, Fides autem mea infirma: ideo eidem Deo gratias ago, quòd in hac ipſa Eccleſia didici, Chriſtum Deum & Hominem per Spiritum Sanctum fidem meam confirmare non ſaltem verbo vocali, ſed & ſancto Regenerationis Lauacro, quin etiam corpore ſuo, quod pro me in mortem tradidit, & ſanguine ſuo, quem in ara Crucis, in remiſſionẽ peccatorum meorum effudit, qua mihi in SS. Cœna ſua ipſe verè & vbiq́ præſens (ſiquidem in ipſo inhabitat omnis plenitudo Deitatis corporaliter) exhibet: vt inde non dubia ſed certa ſpe credere auſim, peccata mihi eſſe remiſſa, & me iam ad vitam æternam habere. Quare ſi propter Chriſti agnitionem dicor, vel Hæreticus vel Vbiquitarius: gaudeo cum Apoſtolis, quòd dignus habeor, vt pro nomine Chriſti contumelia afficiar, & beatum me prædico, imò beatum me ipſe Chriſtus prædicat, quòd iſtiusmodi homines probra in me iaciunt, meq́ inſectantur, mentientes propter Chriſtum. Col. 2. Act. 5. Matth. 5.

Contra quem, quoniam ijdem, de quibus ſuprà locuti ſumus, abunde reſponderunt.) *Loquitur hîc de Bartholomæo Sculteto, Gorlitij Senatore & Mathematico: & de Chriſtophoro Clauio Bambergenſi, Ieſuita Romæ degente. At Sculteti ſcripta ad manus meas non peruenerunt, vnico capite excepto, quod velut omnium Sculteti ſcriptorum nucleum Poſſeuinus ex ipſius libro (quo, vt Poſſeuinus ait, Scultetus aduerſus vanas Proteſtantium obiectiones reſpondet, licet & ipſe Scultetus inter Proteſtãtes viuat) in iſtud ſuum opus tranſcripſit. Quare ex eo capite haud dubiò iudicium de reliquis eiusdẽ Sculteti ſcriptis ſumi poteſt. Porro Caput iſtud diligenter examinatum, nihil cõplectitur, præterquàm reprehenſionem eorum, qui, vt ipſe ait, corruptum Kalendariũ loco correcti retinent, quaſi tenebras plùs quàm lucem ament. At quod hac in re ipſum* κρινόμενον *erat (vid.* Anne nouum Kalẽdarium correctum dici mereatur? vel anne quod promittit præſtet? *Scultetus intactum relinquit. Multùm ergo bonus ipſe fallitur, dum ſibi perſuadet, nudam ſuam aſſeuerationem tanta in re eius eſſe valoris, vt omni* Scultetus multa quidem dicit, ſed valde pauca probat.

exce-

exceptione maior habeatur. Nullius enim authoritas tanta eſſe debet aut poteſt, vt ei abſq; demonſtratione hoc in negocio fides debeatur. Quæ verò idem Scultetus multis ſanè verbis inſerit, quibus rationes politicas nouo Kalendario aduerſas, extenuando magis eludit quàm refutat: ad me meumq; illud Examen nihil attinent, quia in eo nihil horum habetur. Ita nec illa Sculteti verba quicquam mearum demonſtrationum infringunt, vbi dicit: Alij vaniloqui putant calculo Aſtronomico, aut tabulis motuum cœleſtium inde accerſiri ſcrupulum: qui ſermo in primis indigniſsimus arbitrante ſe peritum eſſe in hac doctrina ſtatuendus eſt. Opinantur enim eſſe id illud quod nunquam eſt, autem fieri poteſt. *Hæc nihil ad me, Nam eo meo Examine conqueſtus non ſum de iniuria perturbatarum tabularum, & interruptorum numerorum, quam omiſſio 10. dierum Anni 1582. & poſteà eliſio tridui in 400. annis infert: Sed contrà, ex ipſo Aſtronomico calculo lubricitatem, imperfectionem & falſitatem tàm iſtius eliſionis, quàm totius Kalendarij demonſtraui. Interim tamen miror, Scultetum ceu Mathematicum, dicere hunc ſermonem indigniſſimum eſſe, & à vaniloquis ortum: Quaſi verò Tabularum vſitatarum, quibus motus cœleſtes Annis Iulianis accommodantur, vel cõtrà Anni motibus, &c. interruptio propter 10. dies anni 1582. & propter ternos dies in quadriugenis annis, ſit res nullius momenti? Sed hæc, quia nihil hîc ad me, miſſa facio. Quapropter falſum eſt, quod Poſſeuinus Scultetum contra me abunde reſpondiſſe nugatur.*

Scultetus plura ꝑperam extenuãdo eludit, non aũt refutat.

De Chriſtophoro Clauio Poſſeuinus pag. 221. ſic ſcribit: Alij copioſè ad eius (*Ioſephi Scaligeri, hunc enim Poſſeuinus eo loco exagitat, ad quod tamen ipſe pro ſua eximia eruditione, ſi modò hominem iſtum dignum iudicauerit, reſpondere poterit*) methodum, quæ non vno nomine vitioſa eſt (ſicuti ſunt plæraque alia quæ affert) atq; ad reliquas penè omnes quæ hactenus extitere aliunde obiectiones reſponderunt, qui quidem totam hanc rem, vt plures annos eodem Pontifice Maximo (*Gregorio XIII.*) mandante, cum præſtantiſsimis quibusque Catholici orbis Aſtronomis accuratiſsimè pertractarũt, ſic iam habent in promptu, vt breui emittendæ ſint in lucem. *Hæc Poſſeuini verba de Clauio intelligenda eſſe, ipſemet Poſſeuinus declarat, ſic enim ibidem in margine annotat:* Chriſtophorus Clauius Societatis Ieſu inſignis Mathematicus Romæ ad omnia reſpondit. *Quid igitur Clauius contra me diſputet, adhuc dum ignoro, cum liber eius in publicum nõdum prodierit. Ego verò Elephantinum iſtum partum, vel Clauij, vel aliorũ, quem tàm multo tempore parturiunt, auidè expecto.*

Dum moliuntur, dumq; comũtur, annus (imò biennium vel amplius) eſt.

Hoc

Hoc vnum ſatis fuerit dicere, Nempe glorioſam illam inſcriptionem, *&c.* ſatis oſtendere hominis ventoſum ingenium.) *Ecce egregium Artificem, quas rimas euadendi quarat, ne ad rem reſpondere cogatur? Vt peßimam cauſam aliquo fuco obliniat, atq; optimam cauſam ſuſpectam faciat, in perſonam meam inuehitur, eamq; nomine ventoſi ingenij, exoſam reddere conatur. Sed à ventoſo Poſſeuino mihi ſummam fieri iniuriam, teſtari poſſunt omnes boni, qui me nouerunt, ad quorum candidum & apertum iudicium & teſtimonium ego prouoco & appello.*

At inuitus ipſe hîc prodit, quid ipſum & ſuos pungat. Nempe: Inuicta veritatis certitudo ex ipſis huius negocij fundamentis agnita, ſudes eis eſt in oculis. Verbi gratia: Quaſo quam ob cauſam iſta veſtra correctio, iam ante plures annos conſarcinata, vobis ante Anni 1582. Paſcha non fuit publicãda, cuius tamen receptionem mox poſteà, etiam contra Papa veſtri in plures annos Indultum, tanta ſeueritate vrgere cepiſtis? Quanam cauſa eſt, quòd eiuſdem correctionis rationes, ab Authore Lilio multoties promiſſa in hodiernum vſque diem lucem fugiunt? An non ea vel priùs, vel certè vnà cum ipſa Kalendarij publicatione erant offerenda, ſi modò aliquid candoris veſtro ineſſet pectori, quo Chriſtianum orbem rationibus potiùs perſuaſum ad receptionem eius inuitaretis, quàm ceu ſeruum pecus ſub excõmunicationis pœna cogeretis? Cauſas haſce neminem noſtrum ſubolfacere poſſe ſperaſtis. At dilata introductionis Kalendarij cauſa nulla perfectò eſt alia, quàm, ſicut pag. 53. mei Examinis expoſui, putida veſtri Kalendarij falſitas, qua illo ipſo anno ſeſe turpiter prodidiſſet, eo, quòd Paſchalem Dominicam, contra ampliſſimas ſuas pollicitationes & proteſtationes, in locum erroneum, ſeu (ſi vobiſcum loqui velim) in locum hareticum abiecit. Paſcha enim eius anni inciderat ſecundum nouos eius numeros in ipſum diem plenilunij, quo cum Quartodecimanis hareticis vobis Paſcha fuiſſet celebrandum. Maluiſtis ergo publicationem differre, quam primo ſtatim initiationis limine falſitatem eius proſtituendo, totum opus ridendum & explodendum exponere. Ita Librum illum, qui omnes Reformationis rationes contineat, nullam aliam ob cauſam tàm diu ſuſpenditis, quàm quòd fœdiſſimorum noui Kalendarij errorum conſcios vos pudet veſtram vel inſcitiam vel temeritatem prodere. Satiùs ergo vobis videtur, Kalendarium inuitis tyrannicè obtrudere, quàm de certitudine (qua in veſtro putidiſſimo Kalendario nulla eſt) rectè informatis, et inde, volentibus offerre: Ea ſpe freti, bonam Germanorum ſimplicitatem (vt Poſſeuini verbis pag. 221. vtar) tantum eruditionis non habituram, vt in fundamenta corruptionis veſtra, priuſquam

Poſſeuino & ſuis, veritatis certitudo patefacta, ſudes eſt in oculis.

viam eius vos monſtraueritis, inquirere poßit. At ſpe veſtra fruſtati, tabeſcitis inuidia, quòd fraus & malitia veſtra retecta eſt, iam dolet vobis, quòd agnoſcimus, quàm dolosè Chriſtianũ orbem circumueneritis, qui longè falſißimum (proh pudor) & erroribus refertißimum kalendarium, *ſub ſpecie perfectißimæ & in* Perpetvvm *duraturæ Reformationis, obtruditis. Quid reſpondetis vel tu, vel tui complices?*

Quare vtut glorioſa tibi videatur Examinis *mei inſcriptio, multorum tamen bonorum teſtimonio ipſa hunc effectum conſecuta eſt, quòd paßim veſtris eluſionibus & calumnijs non eſt habita fides, & haud dubiò multis locis veſtra hæc corruptio (correctio dicenda erat) denuo ſublata eſſet, niſi tyrannide Regnum veſtrum fuiſſet ſtabilitum.*

Ac proinde in eius ſcripti receſſu multò minus eſſe, quã fronte promittat. Nam vt plæraq; in eo ſunt putida.) *Mi Poſſeuine, vbi frons, vbi candor tuus? Quòd ſi bonos, quibus veritas cordi eſt, non vereri voluiſſes, an non metuiſti ingens authoritatis tuæ naufragium apud tuos complices? Quis quæſo te magnifacere poteſt, qui te in re manifeſtißima, ſi modò eam*
„ *intelligis, tàm audacem & proteruum calumniatorem agere cernit: aut ſi*
„ *mathemata non intelligis, quòd teipſum Aſinum ad Lyram prodere non pudet,*
„ *animaduertit? Hæc à me veriſſimè in te dici, accipe paucis.*

Examen Mæſtlini in receſſu non habet pauciora, quàm frõte promittit.

Examinis mei inſcriptio promittit demonſtrationem aduerſus nouum veſtrum Kalendarium, quòd ipſum omnibus ſuis partibus, quibus quàm rectiſſimè reformatum eſt (eſſe debebat) vel eſſe putatur, multis modis mendoſum, & in ipſis fundamentis vitioſum ſit. Hoc ego, Poſſeuine, tibi tuiſq; Mathematicis, quos propterea non abſq; cauſa ad reſpondendum prouocaui, per omnes & ſingulas partes ad oculum demonſtraui, adeo vt nihil ſit reliqui, in quo illud veſtrum Kalendarium non ſit enormium errorum conuictum. Quæ ſi non intelligis, aut intelligere non voluiſti, hîs ſummatim repetam.

I. Kalendarium nouũ falsò iactat, quod æquinoctium vernum in die 21. Martij permaneat.

I. *Nouum veſtrum* Kalendarium *pollicetur æquinoctij verni reductionem in 21 diem Martij, hac adhibita diligenti cura, vt ipſum ab illa die, velut à propria & fixa ſede* Nvnqvam *vſq; in perpetuum poßit recedere. Ego verò totum hoc à veritate alieniſſimum eſſe luculenter demonſtraui. Cum enim Tabulæ motuum, quæ iam extant, & ex quibus nouum Kalendarium extructum eſt, in quantitate periodicorum motuum vacillent, ædificium ſuperſtructum haud firmum vel perpetuum eſſe poteſt. Sed de Tabulis, contra quas Poſſeuinus inſtat, paulò pòſt. Inde tridui eliſionem in 400. annis, qua ſperatur æquinoctium vernum in 21. die Martij retineri poſſe, procul à cœlo abeſſe proba-*

probaui. Nam Prutenicarum Tabularum calculus docet, æquinoctia nequaquam æqualiter anticipare, etſi enim annis 134. motu medio vno die aſcendant, vero tamen motu interdum 304. anni poſtulantur, interdum 84. anni ſufficiunt. Hac anomalia cum in nouo kalendario non obſeruetur (ipſum enim hanc æquinoctialis diei anticipationem non aliter, quàm motum aliquem medium numerat, non vlla adhibita æquatione, quare in Aſtronomicis vix quicquam eſt abſurdius) quomodo æquinoctij dies retinebitur perpetuò in die 21. Martij? Et licet ſanè huius Anomaliæ periodica quantitas, quæ in Prutenicis Tabulis definitur, cœlo non exactiſſimè ſatisfaciat: ipſæ tamē Tabulæ propterea non ſunt prorſus abijciendæ, vniuerſali enim obſeruationum antiquiſſimarum & recentiſſimarum, nec non intermediarum, diligenter inter ſe collatarum, experientia deprehenditur, huius Anomaliæ qualitatem egregiè cum cœlo congruere, ſicut eandem etiam Copernicus lib. 3. Reuol. demonſtrat. Cum igitur huiusmodi Anomaliam æquinoctijs ineſſe conſtet, licet abſoluta eius quantitas nonnihil adhuc lateat incognita: rei indigentia requirit, vt interim iudicio Tabularum cum cœlo magis congruentium ſtemus, quamdiu perfectioribus tabulis deſtituimur. Porro hanc decuiſſet ab Authoribus kalendarij noui pleniſſimè indagatam fuiſſe, videlicet per nouas obſeruationes. Tum enim confidentiùs de perpetuitate ſui kalendarij gloriari potuiſſent. Hoc autem factum non eſſe, turpe ipſis eſt, turpiùs verò, quòd eandem prorſus neglexerunt, vel forſan omnino ignorarunt. Perfectiorum igitur tabularum calculus docet, ipſumq́ cœlum comprobat, æquinoctium vernum nequaquam in 21. Martij detentum iri, ſed ex eo (quemadmodum illo meo Examine oſtendi) in 19. 20. 22. 23. 24. 25. 26. & 27. dies Martij deſcenſurum. Etenim (ſicut ibidem demonſtraui) illud ipſum maiori parte præſentium annorum non in 21. ſed 20. die Martij, contra quàm Author kalendarij, & vos vnà cum ipſo vaniſſimè gloriamini, inuenitur. Et licet Anno 1700. eliſio diei intercalaris nonnihil huius videtur reſtituere: nihil tamen, niſi error errore alio, compenſabitur, nam ibidem æquinoctia plurium annorum in diem 22. tranſcendent. Sic Anno 1900. 1905. 1906. 1907. eiuſdem æquinoctij locus futurus eſt dies 22. & 23. Martij. Vbi hic veſter 21. dies Martij?

Pag. 6.

In Tabulis Prutenicis repræhenditur non qualitas Anomaliarum, ſed quantitas, h. e. Non dubitandum eſt, an in æquinoctijs ſit aliqua anomalia: ſed quanta ſit, ſeu quouſque extendatur, quæritur.

Authores noui kalendarij æquinoctiorum anomaliam penitùs neglexerunt.

Pag 7.

Præterea licet æquinoctij dies hoc quidem ſeculo, ſit vt plurimùm in 21. Martij, ſedes tamen eius iuxta motum medium, h. e. locus æquinoctij medius nequaquam eſt dies 21. Martij, quod, tu Poſſeuine, ex meo ſcripto nimis malitioſè (vt infrà demonſtrabitur) extorquere conaris, ſed medius locus eius eſt dies 23: Martij. Ab hoc ergo 23. die, harmonia motuum ex tabulis, & vniuerſali

Medius locus diei æquinoctialis non eſt 21. ſed 23. Martij. Et ab hoc exorbitāt æquinoctia quatriduo ante & poſt.

ſali obſeruationum experientia conteſtante, verum æquinoctium poteſt toto quatriduo præcedere, & quatriduo ſequi. Nam anomaliæ Solis annuæ proſthaphæreſis maxima duos gradus excedit: præceſſionis autem æquinoctialium punctorum proſthaphæreſis ſeſquigradus ferè æquat, quæ coniunctæ quatridui motum Solis conficiunt. Hæ duæ proſthaphæreſes, prout noſtro ſeculo ſe habent, faciunt æquinoctium verum nunc prius eſſe medio duobus diebus, atq; ſic in 21. diem Martij incidere. Verùm Apogæi Solis deſcenſus verſus Libram, ſubmouebit hoc idem æquinoctium ex hoc loco, & paulatim deducet in dies ſequentes, vſq; in diẽ 27. Martij. Nam annua ſolaris anomaliæ proſthaphæreſis, quæ hoc quidem ſeculo die æquinoctij verni eſt ablatiua, & ferè maxima, paulatim attenuari incipit, donec tandem omnino annihiletur, poſteà verò mox rurſus incrementa ſumet, ſed ſub titulo additionis. Hæc, Poſſeuine, in eodem pag. 17. *meo examine monſtraui. Quibus illud quoq; addidi, quòd hoc vernum æquinoctium ab hinc vſque ad Annum 4700. (ſi modò Mundus tàm diu durabit, quod ſanè veſtrum kalendarium quaſi certum præſupponit, ipſum enim nullum nouiſſimum diem Aduentus Chriſti ad iudicandum viuos & mortuos credit) non niſi interdum in 21. Martij incidet: At contrà vt plurimùm extra eundem vagabitur, nec exorbitationis ſuæ medium locum habebit diem 21. Martij (quod meo Examini tu aut ſtolidè, ſi rem non intelligis, aut mera calumniandi libidine, ſi rem noſti, affingis) ſed medius locus ab annua ſolari anomalia definitus, eſt 23. Martij: quæ autem exorbitatio ab æquinoctiorum anomalia illi priori ſuperaccedit, ea medium locum iam habet 21. Martij, ſed paulò pòſt habebit 22. mox 23. inde 24. tandem 25. diem Martij, cuius gratia verum æquinoctium à ſingulis horum tàm in præcedẽtia, quàm in ſequentia, biduo nutabit. Quando autem ad annum 4700. peruentum fuerit, ibi tum per totos centies centenos annos in 21. Martij nunquam reuerti poterit. Ecce quàm fixam & firmam ſedem æquinoctium veſtrum habeat in die 21. Martij? Hoc ne. Poſſeuine, minus eſt in ſcripti mei receſſu, quàm fronte eius promittitur? Nec eſt vt in tabulis dubijs aliquod diuerticulum quæras, Nam vt dixi, etſi de anomaliæ huius quantitate dubitari poſſit, vniuerſalis tamen experientia obſeruationum, noſtro hoc tempore habitarum, adeo nihil patrocinij vobis præſtat, vt ipſa noui kalendarij numeris multò magis, quàm Prutenicarum tabularum calculus, ſit contraria. Ea enim euidenter indicat, quòd æquinoctium ſedem ſuam multò minùs figat in 21. Martij, quàm vſitatæ quæcunque aliæ tabulæ permittunt, ſicut propediem, Deo dante, alio ſcripto demonſtrabo. Pudeat ergo tuos illos, quicunq; ſint, ſapientiſſimos Mathematicos, quòd hanc*

Æquinoctium verum ratò in 21. Mar. eſt. Et poſt aliquos años fiet. vt p 10000. annos in 21. Martij non poſſit redire.

ano-

anomaliam neſcientes, tam impudentiſſimè de certiſſima æquinoctij ſede, ad quamcunq; anni Solaris magnitudinem accommodata (ſicut Papa in Bulla loquitur) gloriari non erubeſcunt.

Huc pertinet & illud. Cum debebat noui kalendarij calculus tàm præteritis quàm præſentibus & futuris temporibus eſſe congruus: ipſe tamen præterita tempora turpiſſimè fallit. Retractus enim ad Annum (verbi gratia) 1200. inuenit æquinoctium, non in 21. ſed 19. die Martij. Imò calculus iſte veſter, quem gloriamini ſtatum Nicani ſeculi reſtituere, in illius ſeculi habitudinem nimis præteruè, ſeu potiùs nimis ridiculè impingit. Etenim ipſo ſic tradente, æquinoctium vernum, contra manifeſtam experientiam, veſtrasq; toties reiteratas vociferationes, reijcitur non in 21. ſed in 20. Martij. Et quòd etiam hoc ipſo fœdius eſt, calculus veſter ſtolidiſſimè in monſtrandis diebus Septimanæ toto cœlo errat, nam ex die Lunæ illius ſeculi facit diē Solis, & qui dies Solis fuit, ipſe diem Sabbati nominari vult, & ſic conſequenter. Anne turpior nota, mi Poſſeuine, putidiſſimo veſtro kalendario inuri poſſet? Vides ergo, quòd in primi Capitis mei Examinis receſſu non minus ſit, quàm fronte eius promittitur, & quòd ea non ſint putida, niſi putidum videatur, quatenus tibi tuisq; ex ipſis fundamentis apertiſſimè demonſtratum eſt, veſtrum kalendarium nimis eſſe putidum, cuius meritò te tuosq; iſtos ſapientiſſimos Mathematicos pudere debebat.

pag. 11.
Nouū kalendarium p̄teritis temporibus p̄ſertim Nicæni Concilij ſeculo, nequaq̄ congruit Neſcit n. quis dies ſeptimanæ tum fuerit dies Solis vel dies Lunæ, &c.

2. Nouo Kalendario proponitur Epactarum cyclus, qui ea certitudine ad quamcunq; anni ſolaris magnitudinem ſit accommodatus, vt omnia, quæ in kalendario collapſa ſint, conſtanti ratione, & ſeculis omnibus duratura ſic reſtituat, ne ipſum Kalendarium vlli vnquam mutationi in poſterum expoſitum eſſe videatur, &c. Epactarum autem illarum duo vſus promittuntur, quorum priore dies Nouiluniorum indicentur: altero verus Paſchalis terminus determinetur, hoc eſt, is dies definiatur, quo primum plenilunium proximè ſequens poſt æquinoctium vernum verum, contingat.

II.
Epactæ noui kalendarij ſunt falſiſsimę.

At ego contrà, meo illo examine inuictiſſimis rationibus demonſtraui, Epactas iſtas cum cœlo rariſſimè conſentire, ſed vt plurimùm ab eo enormiter aberrare. Etenim Nouiluniorum dies, quas Epacta ſe monſtraturas promittunt, à cœlo tàm medijs, quàm veris motibus vt plurimum vno die, ſæpe toto biduo, diſtant. Exempli loco recenſui nouilunia Annorum 1584. 1585. 1586. eorum ſcilicet qui primam noui Kalendarij publicationem immediatè ſequebantur, quibus vtiq; conueniebat Epactas ſuum facere officium. Ipſæ verò nec in his naturam Scoparum, quæ dum noua ſunt, benè verrunt, ſequuntur. Et

Epactæ non poſſunt veros dies Nouiluniorum indicare.
pag. 18. 19. 20.

Pag 20. Epactæ in illis ipſis menſibus, quibus noui Kalendarij receptio mandata fuerat, & quos Author eius ipſemet exempli loco, pro intelligendis canonibus ſuis, citat, turpiter errant.

quod valde ridiculum eſt. Noui Kalendarij Author ad explicandos canones ſuos, Canone 2. exempli loco citat nouilunia menſium Octobris, Nouembris & Decembris anni 1582. Quis hic certitudinem Epactarum, vel fidelitatem Authoris in dubium vocaret, quandoquidem illis ipſis menſibus publicatio iſtius Kalendarij promulgata eſt? At horum quoq; nouiluniorum omnium & ſingulorum Epactæ à veritate cœli integro die deficiunt.

Vides, Poſſeuine, quàm languidi ſint numeri Kalendarij tui in ipſo primo inaugurationis veſtibulo? Cum igitur dimidium facti (vt dicitur) qui benè cepit habeat: quid certitudinis futuro tempore de veſtro kalendario peßimè cepto ſperari poterit?

Pag. 22. 23. 24. 25. Epactæ non poſſunt diem plenilunij Paſchalis determinare.

Epactæ in 200. annis vltra centies ſunt falſæ.

Alterum Epactarum noui kalendarij officium itidem multis modis vitioſißimum eſſe demonſtraui. Primò enim earum calculum diduxi in annos 200. ab Anno 1500. ad 1700. quorum magna pars publicationem kalendarij proximè præceßit, cæteri anni immediatè ſubſequuntur. Quare ſi Epactæ vlli bi, certè hic, vires ſuas exerere debebant. Sed quid fit? In his ducentis annis Epactæ iſtæ non tantùm ſemel atque iterum, ſed vltra centies deprehenduntur falſæ, paſchali ſuo termino à vero termino (ſiue iuxta medios, ſiue iuxta veros motus computato) aberrantes vel vno die, vel biduo, vel etiam integro menſe. Habes, Poſſeuine, rurſus dimidium facti puditißimi tui kalendarij. Quare ad hæc nihil reſpondiſti?

Pag 28. Epactæ retrogradationem æquinoctiorum ineptiſſimè fingunt.

Deinde Epactarum iſtarum fœdißimam abſurditatem demonſtraui ex eo, quòd ipſæ contra vniuerſalem experientiam, contra harmoniam motuum cœleſtium, & contra proprium veſtrum intentum, æquinoctiorum progreſſum, & inde alium regreſſum fingunt. Quod videre eſt in Epactis (verbi gratia) Aurei numeri 17. Eæ ab anno 2200. ad 2300. faciunt terminum Paſchalem diem 18. Apr. Ipſæ ergo id plenilunium, quod ijs huius aurei numeri annis vicinum eſt æquinoctio, ſtatuunt ipſo æquinoctio prius, h. e. Lunam fieri plenam antequam Sol in æquinoctium ingreditur. Inde verò ab Anno 2300. vſque 2400. terminus Paſchalis fit dies 21. Martij. Ergo calculo iſto innuitur, quòd æquinoctium velociori ſua anticipatione tum ſuperauerit illud plenilunium, h. e. quòd Sol æquinoctij pūctum conſequatur non ampliùs poſt, ſed antequam Luna plenilunij poſitum habeat. At rurſus ab Anno 2400. ad 2500. terminus Paſchalis denuo fit 18. Apr. Quo innuitur, quòd illis huius eiuſdem aurei numeri annis, æquinoctium retrogradum fiat, & rurſus fecerit Lunam priùs fieri plenam, quàm Sol in æquinoctiale punctum aſcendat. Eodem planè modo ſimilis regreſſus æquinoctiorum fingitur in annis Aurei numeri 12. Is enim ab

Anno

Anno 3400. ad Annum 3500. terminus paſchalis iterum eſt 18. Apr. Inde verò ab Anno 3500. ad 3600. idem terminus eſt dies 21. Martij. At ab Anno 3600. ad 3700. terminus iſte rurſus retrahitur in 18. Aprilis. Quid (proh pudor) hac abſurdiſſima, & ab omni regularitate motuum cœleſtium alieniſſima retrogradatione, abſurdius effingi poteſt? Quare nouum Kalendarium rectè putidiſſimum dici meretur.

Prætereà multoties fieri neceſſe eſt, vt aut ſecũdi, aut etiam poſtremi menſis Anni Eccleſiaſtici plenilunium, pro termino paſchali, h. e. pro plenilunio primo poſt æquinoctium vernum aſſumatur, idq́ cùm propter alias, tum maximè propter hanc cauſam, quòd æquinoctium non in 21. Martij hærere poteſt, ſed à 19. vſq; in 27. eiuſdem vagum eſt.

pag. 29. Epactæ multoties menſem plenilunij paſchalis neſciunt.

Inſuper quid certitudinis, ſeu potiùs qui craſſiſſimi errores toti Epactarum calculo inſint, ego ex ipſa origine Tabulæ Aequationis Epactarum demonſtraui. Quam etſi Lilius, primarius Kalẽdarij Author, ſubdolè occultare ſtuduerit, ipſa tamen in hoc ſtudiorum genere verſatos latêre non poteſt. Quòd ſi compoſitionem & geneſin eius ſpectes, proh quàm palpabiles errores in ipſis eius fundamentis, quibus Author vſus eſt, falſiſſimis offenduntur? Lunationum anticipatio, cuius gratia Epactarum æquatio poſtulabatur, conficit vnum diem annis 304. ferè. Author verò, cum non vellet iſtos annos, niſi per centenarios diſtribuere, quatuor iſtos annos, qui vltra 300. reſidui ſunt, tàm diu negligit, donec & ipſi vnum centenariũ complent, atq; tum pro 300. numerat 400. annos. Verùm in vna huius centenariæ æquationis periodo Author inertiam ſuã nimis ridiculè prodit. Cum enim vna periodus ad minimum vicies quinquies trecentenos annos exigat: Lilius tamen veſter eam totam complet (ſicut ex compoſitione iſtius tabulæ liquet) ab anno 1400. ad 3900. vel ab anno 1800, ad 4300. hoc eſt, pro vicies quinquies trecentenis ipſe ſaltem vicies quinquies centenos computat. Item intra annum 300. & 1400. vel 800. & 1800. itidem vnam integram periodum huius æquationis abſoluit, quibus non plures anni interſunt, niſi decies vel vndecies cẽteni. Nec craſſiſſimo hoc errore, falſam eãq; diuerſam periodum huic anomaliæ aſcribendo, contentus eſt, ſed alium grandiorem ſuperaccumulat. Nam intra annum 300. & 800. vnius diei anticipationi, non aſcribit 300. aut 400. ſed contra omnem rationem totos 500. annos, quaſi illi 4. anni, vltra 300. reſidui, tantillo tempore, à principio annorum Chriſti ad annum 300. poſtularent æquationis nomine totos ducentos annos, cui alioqui in 7500. annis, vnus tãtùm centenarius debetur. Porrò his 500. annis Author haud dubiè voluit Epactas ſuas conformes facere Aureo numero Nicæni ſeculi. Verùm ipſe nimis imprudens neſcit, aut neſcire voluit, quòd nec illis

pag. 55. 56. Origo & compoſitio adeoq; fundamenta Tabulæ Epactarum in nouo Kalendario ſunt vitioſiſsima.

ipſi ſeculo Aureus numerus vſitatus ſatisfaciat. Ecce quàm egregius Mathematicus ſit veſter Lilius, vnus & quidem præcipuus ex Sapientiſſimis totius orbis Catholici, ſeu Pontificiæ Eccleſiæ Mathematicis: ſcilicet. Quod cum ſit, quid certitudinis putas, Poſſeuine, iſti æquationis Epactarum tabulæ ineſſe, cuius tàm putida eſt geneſis?

Ad hæc, quoniam crebris vociferationibus continuè obgannitis: *kalendarium noſtri ſeculi ad ſtatum Nicæni Concilij ſeculi reformandum, & quidem veſtrâ operâ reſtitutum eſſe*: oportebat vtiq́; Epactas iſtas, præſertim quas ceu correctas Author ad anteacta tempora extendit, cum Nicæno ſeculo congruere, idq́; eò confidētiùs, cum ipſemet Author in dicta Tabula, Nicæni Concilij tempus, videlicet annum 320. exprimat. Ego verò contrà, aſſumendo eiuſdem ſeculi vnum Aurei numeri circulum, videlicet annos 19. ab Anno 323. ad 341. quibus nimirum Concilium Nicænum celebratum eſt, demonſtraui, iſtas Epactas longè falſiſſimas eſſe: Eæ enim in dictis 19. annis mōſtrando terminum Paſchalem, decies octies falſæ deprehenduntur, non vno tantùm die, ſed interdum etiam biduo aberrantes. Et licet aliqua medela adhiberi poſſe putetur, nihilominus tamen multoties impingitur. Vides denuo, Poſſeuine, quàm putidum ſit kalendarium tuum: niſi tibi nihili videatur, ipſum in 19. annis decies octies eſſe falſum: Et niſi econtrà putidum tibi videatur, craſſiſſima hæc vitia, in vnam kalendarij tui Tabellam congeſta reuelare, putidamq́; eius & nimis carinoſam conſtructionem detegere. Intereà tamen vanitatis tuæ te pudeat, quòd ſcribis, minus in ſcripti mei receſſu eſſe, quàm prima frotne promittatur.

pag. 29. 38. 39. 40.

In illis 19. annis, intra quos Nicænum Concilium celebratum eſt, noui kalendarij Epactæ decies octies depræhēduntur falſæ.

3. *Nouum kalendarium ſic reformatum prædicatur, vt Paſcha quotannis celebrandum veniat die Dominica ſequēte illud plenilunium, quod immediatè proximum eſt poſt æquinoctium vernum verum.* Ego autem contrà meo illo ſcripto, adductis tàm rationibus ex ipſius negocij huius fontibus, quàm multis exemplis, demonſtraui, quòd nouum kalendarium enormiter in omnibus, quæcunq́; hic vitanda fuerunt, impingat, atq́; ſic nihil minus in receſſu habeat, quàm fronte promittit.

III

Nouū kalendarium determinando Paſchate, in omnibus impingit. in quibus poſsibile eſt vllo calculo impingi poſſe.

Etenim 1. Iuxta calculum eius, Paſcha ſæpenumerò in ipſum plenilunij diem incidit, Agetis ergo Paſcha cum Quartadecimanis. Hoc autem Authori kalendarij hæreticum eſt. Hæreticus ergo & ipſe eſt, Hæreticum ipſum kalendarium. 2. Eiuſdem veſtri kalendarij calculus Epactarum ſæpe poſtulat Paſcha ante plenilunium Paſchale celebrari. Quòd ſi prius hæreticum ſit: hoc multò atrocius peccatū erit. Hinc ipſemet Author hoc nominat abſurdiſſimum peccatum; licet in eo kalendarium ſuum grauiter delinquat. 3. Paſcha aliquoties

pag 43

Paſcha noui kalēdarij ſæpe in ipſum plenilunium incidit

pag 44.

ſæpe venit celebrandū ante pleniluniū.

quoties in vltimam Lunæ quartam, h. e. non in primam, ſed ſecundam Dominicam poſt pleniluniũ paſchale, cadit. 4. & 5. Sæpenumero accidit, vt nouũ kalendarium ab ipſo plenilunio paſchali aberret, aſſumendo plenilunium non proximum poſt æquinoctium vernum, ſed vel ſecundum ſequens, vel proximè præcedens. Cum autem id plenilunium, quod ſecundum ſequitur poſt æquinoctium, ſit ſecundi menſis anni Eccleſiaſtici plenilunium: hoc verò quod præcedit, vltimo menſi prioris anni, tum nondum finiti debeatur: accidet, vt Paſcha ſæpe non in primo, ſed vel in vltimo prioris, vel in ſecundo ſequentis anni menſe celebrandum veniat. Ipſum ergo non rarò quatuor vel etiam quinq; integris ſeptimanis verum ſuum locũ vel anteuertet, vel tardiùs ſubſequetur. 6. Quin & ipſam æquinoctij diem aliquoties præcedet Dominica Paſchalis. Atque tum futurum eſt, vt non modò in vno Eccleſiaſtico, ſed etiam politico anno, intra bina æquinoctia duo Paſchata veniant celebranda, in alio verò nullum. 7. Etſi ſanè aliquoties accidat, vt noui kalendarij paſcha, à limite ſibi conſtituto, non aberret: Hoc tamen nequaquam certitudini calculi ipſius, ſed vt plurimùm ſoli fortuito caſui, ſeu lubricitati fortunæ aſcribendum eſt. Epactæ enim, vt antè dictum, vt plurimùm fallaces ſunt, falſosq; terminos paſchales pro veris obtrudunt. Quid certitudinis ergo ab eis expectari poteſt, niſi quòd quantum in ipſis eſt, falſam etiam diem Dominicam ipſi paſchati aſſignent?

> pag. 44. ſæpe in ſecundã Dominicam poſt pleniluniũ paſchale cadit.
>
> pag. 45. ſæpe vno menſe vel citiùs, vel tardiùs celebrabitur paſcha.
>
> pag. 45. ſæpe ipſo æquinoctio prius erit paſcha.
>
> pag. 46. Paſcha ſi in locum côuenientẽ incidit, fit id vt plurimũ non certitudine calculi, ſed tantùm fortuito caſu.

Quòd ſi noui kalendarij numeri in annis Nicæni Concilij examinentur, videlicet ab Anno 323. ad 341. ipſi deprahenduntur Dominicam Paſchalem intra illos annos, ter in ipſum plenilunium reponere, ſemel item ipſo plenilunio priorem efficere. Ecce hæc eſt concordia putidiſſimi veſtri kalendarij cum Concilij Nicæni ſeculo. Et quòd non etiam in reliquis annis illorum 19. annorum Dominica erronea pro vera notatur, caſu fortuito fit, cuius cauſa non aſcribenda eſt certitudini numerorum kalendarij, ſiquidem Epactas in ijs 19. annis decies octies à termino paſchali vero aberrare paulò antè dictum eſt. Nec eſt, vt iſti rei medela adhibeatur, nam aut fundamenta nihilominus vacillant, aut in grauiora abſurda impingitur, videlicet quòd Paſcha etiam à die Dominica aberrat.

> pag. 47. 48. 49. Nouũ kalendarium in indicãdo paſchate tẽpore Nicæni Concilij, aut enormiter errat, aut forte fortuna ſcopũ attingit.

Hæc ſunt, quæ in illo meo Examine euidẽtiſſimis & rationibus & exemplis demonſtraui. Quibus omnibus manifeſtum euadit, quòd nihil quicquam

da dicere, & eouſque extenuare, quaſi in receſſu mei ſcripti multò minus ſit, pag. 51 *quàm fronte promittitur. Vel: hóc ne putidum tibi videtur, quòd ego & kalendarij Authorem, & ipſum Papam Gregorium XIII. inſimulo, eos ſub Reformationis prætextu aliud quidpiam quæſiuiſſe, illum ſcilicet inanem nominis ſui gloriam, hunc autem obliquam ſuorum decretorum in Eccleſias noſtras inſinuationem &c? Nam craſsiſsimos iſtos, tamq̃ multiplices errores vtrique ipſorum fuiſſe incognitos veriſimile non eſt. Si enim pia & ſeria Reformatio ipſis cordi fuiſſet: non puduiſſet ipſos, eiusdem rationes & hypotheſes, tot magnificis verbis promiſſas, publicare, quas tamẽ iam nunc poſt kalendarium per vim intruſum toto ſexennio in occultis abſcondunt: Nec diſtuliſſent promulgationem Salendarij in finem anni 1582. Nec Author canonum ſuorum vſus docendo, abſtinuiſſet à Concilio Nicæno: niſi in omnibus iſtis vitioſæ imbecillitatis kalendarij fuiſſent conſcij. Vel, forſan putidum tibi videtur, quòd ego aliquoties ad conſcientias Mathematicorum veſtrorum, hos tàm putidos & intollerabiles errores aut non aduertentium, aut contra conſcientiæ propriæ teſtimonium, meræ deteſtabilis adulationis cauſa reticentium, appellaui, & adhuc appello, nonnulloſq; eorum nominatim perſtrinxi? Certè, Poſſeuine, ſi ſic affectus es, belleboro curandus videris.*

Certè cum fateatur, tabulas tàm Alphonſinas, quàm Prutenicas exactè cum cœlo non congruere, cur idẽ de æquinoctiali termino non dubitabitur, an ſit exactiſsimus, quem exorbitatione ſua opponit medio loco in 21. Martij, ex authoritate Nicæni Concilij affixo.) *Iam nunc rationibus mecum Poſſeuinus decertare velle videtur. Mihi enim obijcit: Cum initio & Alphonſinas & Prutenicas tabulas reijciam, propterea quòd cum cœlo exactiſsimè non congruant, quomodo ergo poſteà ad Prutenicas tabulas appellare, & earum authoritate æqualem anticipationem, in nouo kalendario poſitam, infirmare poſſim? Si enim tabulæ in vniuerſum ſint fallaces, quomodo de certitudine exorbitationis æquinoctialis diei à loco medio, qui (ipſo dicente) eſt 21 Martij, quis certus erit? Ego verò reſpondeo. His verbis dum, Poſſeuine, meas demonſtrationes labefactare conaris, tu kalendarium tuum prorſus proſternis, & propria confeſsione, etſi inuitus, totum ſubuertis. Etſi ſanè fatear tàm Prutenicas, quàm Alphonſinas tabulas, cum cœlo non exactiſsimè congruere, hoc tamen non de qualitate anomaliæ huius (quæ in præſentia ad æquinoctiorum anticipationem refertur:) ſed de quantitate accipitur, ſicut ex ijs patet, quæ ſuprà dicta ſunt. Nam æquinoctijs ineſſe anomaliam certo certius eſt. Et hoc ipſum Poſſeuinus quoq; confi-*

> Æqnoctiorũ motuĩ ineſſe anomaliã Poſſeuinus ipſemet negare non poteſt. Cur ergo non reprehendit noui kalendarij Authores, quòd eam non exquiſitiſsimè inueſtigarunt? aut

tetur

tetur, exorbitationem enim non negat, vtpote obſeruationum certitudine & demonſtrationum robore conuictus (ſi modò in Mathematis quicquam intelligit, & tela non ex aliena pharetra depromit) ſed an terminus is, ex Prutenicis tabulis determinatus, ſit exactiſsimus, quærit. Quid igitur aliud Poſſeuini verba in receſſu habent, quàm apertam kalendarij condemnationem, proptereà quòd in eo omnis & tota hæc inæqualis anticipationis æquinoctiorum anomalia ignoratur, quam tamen exactiſsimè definiuiſſe, obſeruaſſe, & explicaſſe debebat? Quare etiam ipſius teſtimonio nouum kalendarium in re manifeſta enormiter à cœlo deficit, & fundamenta habet nullius planè momenti, erronea, & falſa. Quod idem iudicium Authores eius quoq; implicat. Nam ſi dicta hæc anomalia ipſos latuit, Mathematicorum auguſtiſsimo nomine propter ſtupendam inſcitiam, indigniſsimi ſunt, atq; totum kalẽdarium vnà cum ipſis extirpandum. Sin anomalia hæc ipſos non latuit: cur perfectiſsimam & abſolutiſsimam Kalendarij reſtitutionem iactant, quam in hoc fundamento ab ipſo cœlo ſciunt deficere? Cur quantitatem huius anomaliæ ipſi coniunctis viribus & operis per nouas diligentes & exquiſitiſsimas obſeruationes non inquiſiuerunt? Aut ſi hoc ipſis labori fuit, (quod turpe eſt de eis dicere) quare eandem ex tabulis cum cœlo quàm optimè, præ reliquis, congruentibus deſumptam, kalendario ſuo non applicarunt? Qua in re ipſi aut extremæ negligentiæ aut verſutæ malitiæ crimine non vacant. Quæ cum in Authoribus deſiderentur, quid de opere ipſorum erit ſentiendum?

certè, nõ ſecuti ſunt tabulas, in hac re, cum cœlo pleniùs correſpontes?

Et quod amplius eſt. Quas motuum tabulas Author kalendarij noui ſecutus ſit, Poſſeuinus quoq; indicat. In epiſtola enim ex Roma ad Regem Poloniæ, & aliò quoquam verſus ſcripta, quam Poſſeuinus ſuo ſcripto intergerit, cap. 6. pag. 219. ſcribitur, quòd nouum kalẽdarium ſibi anni Alphonſini menſuram propoſuerit, quæ inter varias media ſit. Alphonſi enim tempore (vt idem Poſſeuinus cap. 2. pag. 209. refert) anni menſuram diligentiùs eſſe expenſam. Ex his demum alia lubricitas, inconſtantia & nullitas fundamentorum kalendarij patet. Nam eius Author Anni dimenſionem non modò non per recentiſsimas obſeruationes inueſtigauit, quod vtiq; ad perpetuum opus conficiendum, factum eſſe debebat (in rectificando enim calculum Aſtronomicum poſterior dies ſemper eſt prioris Magiſter.) Nec etiam aliis tabulas cum cœlo

Ergo nouũ kalendarium falſum eſt, qa ex fallacibus tabulis extructum.

ipſorum confeſſione eſſet proditum. Vnde video me in meo illo Examine plura largitum eſſe certitudini ipſius, quàm par vel opus erat.

Porrò quid de Alphonſinarum Tabularum multipliciter fallacibus numeris ſit ſentiendum, teſtantur communes omnium Mathematicarum ſcholarum querelæ. Hoc vnum ſufficit dicere: quòd ipſæ ab omnium Artificum obſeruationibus manifeſtiſſimis nimium deficiunt. Vt: Apogæum Solis, quod Ptolemæus ſua ætate in 5. cum dimidio gr. Geminorum inuenit: ipſæ nimis imprudenter in 13. cum dimidio gr. ♊, *detrudunt. Sic idem apogæum Solis, quod Copernicus in 6. cum duabus tertijs gr. Cancri deprehendit, ipſæ in 1. gr. Cancri, reijciunt. Cætera innumera hîc tranſeo. Quare falſiſſimum eſt, quòd Alphonſi ætate anni dimenſio diligenter ſit expenſa. Etſi bonus Rex Alphonſus ingenti ſumptu motuum tabulas reſtaurari voluerit, 40. mille aureos inſumendo, effectus tamen intento & liberalitati ipſius non reſpondit. Hinc imperfectioni earundem tabularum ipſi Authores diffidentes, tabulas illas nudas, abſq; omni demonſtratione (ſicut etiam iam in noui kalendarij publicatione eandem ob cauſam idem fit) imò abſq; canonibus, ediderunt. Ecce hæc ſunt noui kalendarij fundamenta. Vides Poſſeuine, kalendarium tuum proprio tuo gladio eſſe iugulatum.*

Nouũ kalendarium nullo planè fundamento nititur, quia nec cum ipſa abſoluta veritate, nec cum verioribus, nec etiã cum Alphonſinis tabulis, congruit. pag. 5.

Addo & hoc. Nouum kalendarium omni planè fundamento deſtitui, adeoq; limoſæ arenæ, ſeu lutulento cœno ſuperſtructum eſſe: ex eo (alijs omiſſis) fit manifeſtum, quòd ipſum etiam à tabulis Alphonſinis deficit. Nam cum poſt correctionem æquinoctium dicatur in 21. Martij diem eſſe reductum, oportet id prius in 11. Martij hæſiſſe. At Alphõſinæ tabulæ id non in 11. ſed in 10. diem Martij reponunt. Alias rationes hîc iam prætereo, quarum aliquas Examine meo recenſui, quo loco certitudini & Authoritati noui kalendarij tantum derogare auſus non fui, quantũ Poſſeuinus propria ſua confeſſione detrahit. Iam nunc, Poſſeuine, rurſus vides, quàm putidum ſit tuum kalendarium, cuius fundamenta omni ratione deſtituuntur.

Verum eo conatu comprobat ipſomet calculo Aſtronomico 21. diem permanere intermedium inter vtramque exorbitationem verſus 19. & 24. dies Martij.) *Heus Poſſeuine, vbi denuò candor? vbi integritas tua? vbi fides etiam politica? An non te pudet in re meridiana luce clariore tàm audacter crimen falſi committere? Quæſo vnde tibi hoc egregium artificium aliorum verba tàm malitioſè citandi & interpretandi? Annon ipſo facto demõſtras, te eo Magiſtro vſum, qui Matth. 4. aduerſus Chriſtum Dominum Sacræ Scripturæ teſtimonium (detruncatis ijs verbis,*

Poſſeuinus verba apta nimis impudentes peruertit.

quæ

quæ ſibi aduerſabātur) citat, videlicet Patre Mendacij, qui Διάβολος dicitur?

Examine meo pag. 16. hæc verba ſcripſi. Addo & hoc, quod vos conſiderare velim. Hoc noſtro QVIDEM ſeculo, dum apogæum Solis adhuc circa ſolſtitium æſtiuum moratur, fit: vt profthaphæreſis annuæ anomaliæ, quæ debetur motui eius die æquinoctij verni, ſit non tantùm addēda, ſed etiam propè maxima: Idcirco ipſum æquinoctium vernum verum propter profthaphæreſin æquinoctiorum aliàs addendam, aliàs ſubtrahendam, nutat à die 21. reciprocè ad 19. & ad 23. Martij, &c. *Quibus verbis per conceſſionem largior quidem, diem æquinoctij, hoc noſtro ſeculo non tantùm eſſe in 21. Martij, ſed etiam ab eodem in 19. & 23. dies Martij nutare. At conceſſionem illam ſecundum quid, tu Poſſeuine, nimis malitioſè, ne dicam perfidè, vt ſimplicem calumniaris; licet totus ille contextus, eiusq; omnia & ſingula & præcedentia, & ſequentia verba, contrarium à tua peruerſiſſima interpretatione ſenſum euincant. Illis ipſis verbis ratio mea conceſſionis liquidè recitatur, videlicet quòd propter binas profthaphæreſes, alteram anomaliæ Solis annuæ, alteram punctorum æquinoctialium,* HOC NOSTRO QVIDEM SECVLO *ſic inter ſe congredientes, id fiat. Nam prior illa, propter apogæum Solis circa ſolſtitium æſtiuum, reponit æquinoctium hoc ſeculo in 21. Martij, altera autem facit illud reciprocare in 19. & 23. eiusdem. Vides ergo, Poſſeuine, quòd 21. diem nequaquam faciam ſimpliciter mediū locum huius exorbitationis ad 19. & 24. Martij, ſicut malitioſè mihi affingis. Sed medium huius reciprocationis locum determinaui (eádem pag. 19) paucis antè, diem non 21. ſed 23. Martij, ex quo æquinoctia vera recedāt in 19. & in 27. dies Martij, ſicut ſuprà etiam dictum eſt. Hæc, Poſſeuine, vt materiam calumniandi haberes, doloſè diſſimulas, & retices. Ita mox pag. 17. lin. 2. hæc ſequuntur verba:* Hinc neceſſariò ſubſequetur, vt reciproca æquinoctialis diei nutatio non ampliùs dependeat à 21. Martij, ſed tranſeat in diem 22. 23. 24. vſque in 25. eiusdem, à ſingulis eorum ſimiliter biduo antè & biduo pòſt nutando. Itaque futurum erit (loquor denuo ex ſententia noui kalendarij, quod nullum diem nouiſsimū habet) vt æquinoctium vernum verum diem 21. Martij tandem penitùs deſerat, adeo vt

reciprocabitur rurſus in 21. eiuſdē, verum vbi ad annum 4700. peruentum fuerit, reditus eius ad 21. Martij, nullus vnquam amplius expectandus erit, donec 15000. anni poſt Chriſtum fuerint completi, &c. *Et ibidem in margine.* Aequinoctium maiori temporis parte verſabitur extra 21. Martij, vſque ad 4700. annum, inde ab eo per 10000. annos non ampliùs in 21. Martij, redibit.

Vides, Poſſeuine, quis homo ſis, qui abſque fronte, absq; pudore, mera calumniandi libidine, vt peſſima cauſa contra conſcientiam patrocineris, vaniſſimus eſſe rubore non ſuffunderis. Quòd ſi ex priuato ſcripto hæc adduxiſſes, cuius non omnibus poſſet eſſe copia, nequitiam iſtam forſan celare poſſes: nemo enim te iſta tàm perfrictà fronte fingere poſſe crederet. Verùm cùm in eo, quod publicum eſt, quod omnibus ad manus eſſe poteſt, tàm audax ſis: quid in alijs rebus fidei tuæ tutò concredi poterit? An non metuiſti, te hoc ipſo ſcripto tuo aliquos etiam tuorum excitaturum, vt illud meum examen diligentiùs legant: at vbi contrario deprehenſo vanitatem tuam, cum calumniandi libidine coniunctam, cognoſcent: te odiſſe, & viuis tuis coloribus paſſim depingere incipiant?

Vides ergo quàm falsè dixeris, me Gregorianum computum ipſo calculo Aſtronomico aſtruere magis, quàm negare, confirmare quàm infirmnre. Nam euidentiſſimis rationibus, quas nec tu, nec tui ſoluetis, luculenter demōſtraui, iſtam Chimaræ veſtræ notationem inter omnes alias annorum ciuilium computationes longè omnium falſiſſimam, fœdiſſimam & vitioſiſſimā eſſe. Quamobrem in præſentis huius meæ Defenſionis inſcriptione rectiſſimè in te retorqueo tui ſcripti, ſeu capitis X. argumētum: quòd nimirum iſto tuo in me ſcripto non ſolum imperitiam & vanitatem tuam (addo etiam virulentam nequitiam, qua contra conſcientiæ dictamen falſiſſima ſcribere & publicare te non pudet) prodideris: Verùm etiam, licet inuitum, & non cogitantem (vtpote à Deo datum in reprobum ſenſum,) nouum veſtrum kalendarium ad internecionem proſtraueris & confuderis, atq; hoc ipſo ſimul tàm te, quàm Gregorianam iſtam putidiſſimam emendationem, quàm etiam eiusdem Authores, omnium riſui & contemptui expoſueris.

Cur Poſſeuini Ieſuiticis & malitioſis ineptijs reſpondendū fuerit.

Hæc tibi, Poſſeuine, hoc breui ſcripto reſpondenda duxi, non quòd te tàm impudenter calumniantem vllo reſponſo dignum iudicauerim, nam meum illud Examen, cui tu ineptè inſultas, ſatis pro ſeſe reſpondet, adeo vt quiſquis id legerit, deprauationes tuas, agnoſcere poſſit: ſed quia neceſſitas poſtulat, vt animi tui vanitas detegatur apud eos, qui rerū Aſtronomicarum ignari, Examinis mei rationes aut non aſſequuntur, aut legere prohibentur: ne tu tuiq; ſimiles

miles poſthac eiu vel lenocinio verborum, vel calumnÿs tàm facilè fucũ facere poſſitis. Etenim vos apud veſtros quauis tentare dubium non eſt, cum iſta palàm ſcibere non erubueris. Huc accedit, quòd meâ etiam intereſt vanam tuam gloriationem confundere. Nam non eſt vt dubitem, quin apud tuos hoc tuo reſponſo mirificè te efferas, quaſi rationes mei ſcripti ſolidè confutaueris, & ſimul meo ceu Aduerſarÿ, licet non cogitantis (vt ais) teſtimonio, ex computo Aſtronomico deducto, veſtrum vitioſiſſimum kalendarium confirmaueris. Quòd ſi ergo ego tacuero: non tu ſaltem vt victor in ſinum gaudebis, ſed etiã ÿ, quibus veſtri kalendarÿ defenſio aduerſus me mandata fuerat, ipſi verò ſe reſpondendo nullo modo pares eſſe animaduertant, occaſione hac mei ſilentÿ arrepta, mandata detrectabunt, quaſi vlteriori reſponſo non ſim dignus, vtpote qui tuo teſponſo abundè conuictus reſpondere non poſſim: Interim ergo ipſi vnà tecum, quem haud dubiò in hunc euentum, velut Emiſſarium ſeu exploratorem præmiſerunt, vt hoc prætextu moras nectendi aliquam cauſam habere videantur, victores putabuntur. Vos enim, ſi non omnia, attamen pleraq; inter vos communicato conſilio agere, notiſſimum eſt, vtinam autem tanta apud vos eſſet pietas, candor, integritas, & fides ſaltem politica, quanta animorum coniunctio: certè hoc ſcriptum tuum in me non exÿſſet.

Sin verò vel Chriſtophorus Clauius Ieſuita, vel quicunq; alius, dilutionem mearum Aſtronomicarum demonſtrationum aduerſus veſtrum kalendarium, tandem publicauerit, & ex fontibus huius negocÿ me aliud docuerit: ego veritati lubentiſſimè cedam, eius enim authoritas apud me ſola valet. Si verò meliora quàm tu non attulerint, iam nunc hîc eis ſimul reſponſum eſto. Verùm ipſos non validiora allaturos certus ſum, nam te Emiſſariũ tela ex ipſorũ pharetra deprompſiſſe non ambigo, vnde ex hiſce tuis, de cæteris facilè mihi eſt iudicium: Ego verò in hanc harenam tàm imperterritus nunquam deſcendiſſem, niſi me & veritate rei, & certitudine demõſtrationum ſufficientiſſimè vndiq; ſtipatum ſciuiſſem, contrà verò veſtram, cauſam prima fronte inſolẽtiſſimam, at in receſſu nimis languidam eſſe, iam antequam prodirem, certò cognouiſſem. Forti igitur animo eos quicunq; ſint expecto, Hîc Rhodus, hîc ſaltus.

Oportet illud reſpõſum eſse valde neruoſum, vtpote quòd Authores eius toto biennoi, ceu Elephantinum partum id parturiunt.

Deum Opt. Max. ardentibus votis imploro, vt has turbas putidiſſimo hoc veſtro kalendario per vos nefariàm motas, clementer ad nominis ſui gloriam